

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิลสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

*Curriculum Development on Recycled Paper Products for
Prathomsuksa 4 Students*

รุจิรัช แต่งวงษ์*

E-mail: rujjirach@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้ คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน วัดบ่อครุ “ครุประชาสารรค” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิล 2) แบบสอบถาม 3) แบบสัมภาษณ์ 4) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบประเมินผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิล 6) แบบวัดเขตติดต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิล จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ การวัดและประเมินผลใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ประเมินผลิตภัณฑ์จากการดำเนินรีไซเคิล และใช้แบบทดสอบ

2) ผลการพัฒนาหลักสูตรซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ พนว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม

3) การทดลองใช้ หลักสูตร ใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อครุ “ครุประชาสารรค” จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พนว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินผลผลิตภัณฑ์จาก

*นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี

กระดาษรีไซเคิลโดยการรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี การวัดเจตคติต่อหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตร โดยการรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม สามารถ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนนักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนผลการปรับปรุง หลักสูตร พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมจึงปรับเพิ่มชั่วโมง การเรียนการสอนให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, ผลิตภัณฑ์, กระดาษรีไซเคิล

Abstract

The objective of this research was to develop curriculum on recycled paper products for Prathomsuksa 4 students. There were 4 stages of development as follows: 1) to study basic information, 2) to develop the curriculum, 3) to trial the curriculum, and 4) to evaluate and improve the curriculum. The samples, drawn using simple random sampling, was 30 students from Wat Bo Kru "Khu Ru Pra Sha San" school, under Suphan Buri Education Area Prathomsuksa Office 3, during the first semester of academic year 2011. The instruments were 1) a curriculum on recycled paper products for Prathomsuksa 4 students, 2) a questionnaire, 3) an interview, 4) a learning achievement test 5) an evaluation on recycled paper products, 6) an attitude test. Data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The results were as follows:

1) from studying basic information of curriculum on recycled paper products for

Prathomsuksa 4 students, the researcher found that the school should arrange education to the learning activities and practice. Measurement and assessment methods of the system, an evaluation on recycled paper products and the test.

2) from the development curriculum consisted of principles, objectives, curriculum structure, course description, period of time, learning plans. There are 11 learning plans. Experts evaluated that the curriculum was suitable for that school.

3) from trialing the curriculum, the researcher found that the students had higher learning achievement after using the curriculum at a significance level of .05. Their evaluation on recycled paper products were good. Their attitude towards the curriculum were rated at the highest level.

4) for the measurement and evaluation, the students were interested in the curriculum, paid attention in activities, and were able to apply it to their studies. One improvement was that the period of practical part should be increased.

Keywords : Curriculum Development, Products, Recycled Paper

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มีแนวทางในการพัฒนาประเทศยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อพัฒนาให้ชุมชนพึงตนเอง มีศักยภาพสามารถจัดการกับปัญหาในชุมชน ได้ด้วยการใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ และการจัดการร่วมกัน ใช้การค้นคว้าหาความรู้เป็นแนวทางในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนในชุมชนภายใต้กระบวนการพัฒนาที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ สร้างการเรียนรู้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ในระบบการเรียนรู้ในการผลิตสินค้าที่คำนึงถึงวัสดุความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพึงตนเอง เพิ่มนูกลาภผลผลิตควบคู่กับการนำเทคโนโลยีและความรู้มาประยุกต์สินค้า เชื่อมโยงการจัดการสิ่งแวดล้อมให้อื้อต่อการใช้ชีวิตในระบบสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553, หน้า 47)

การพัฒนาคุณภาพประชากรยุ่งประ搔บไปด้วยปัจจัยหลายด้านและปัจจัยสำคัญยิ่งก็คือการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถตอบรับกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกันอาชีพ รู้จักพึงตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 3) ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการศึกษาพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความสามารถและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ใน การจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ทุกอย่างบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการศึกษา อย่างเป็นระบบก็คือ “หลักสูตร” ซึ่งหลักสูตรเป็นตัวกำหนดแนวทางตลอดจนหลักการในการปฏิบัติเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ประมาณที่ จันทร์เรือง (2550, หน้า 6 - 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร หลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัด 만들ประสบการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่ซึ่งบอกให้ครูผู้สอนรู้ว่าจะต้องไปทางใดและจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร ระหว่างทางที่จะไปต้องทำอะไรบ้างเป็นต้นว่าต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไรช่วย ต้องมีการตรวจสอบประเมินผล ต้องปรับปรุงวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนต้องทราบล่วงหน้าว่าจะได้เรียนรู้อะไร จะได้รับผลอย่างไร จะต้องเตรียมการอย่างไรจึงจะสามารถเรียนรู้และได้ผลลัพธ์ตามความมุ่งหมาย การเรียนการสอนจะบรรลุผลทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีสิ่งที่ช่วยกำหนดแนวทาง เพื่อให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน สิ่งนั้นคือ หลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งให้ความสำคัญในด้านกระบวนการทำงาน การจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การสร้างงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า และยังช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมทั้งจัดให้สอดคล้องสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวและที่เกิดขึ้นทั่วโลก เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หรือช่วยทำให้สภาวะแวดล้อมรอบตัวดีขึ้น เพราะในปัจจุบันเกิดสภาวะโลกร้อนทั่วโลกทำให้ทุกประเทศในโลกได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสภาวะโลกร้อนนี้รวมทั้งประเทศไทยด้วย สิ่งที่จะช่วยลดสภาวะโลกร้อนสามารถทำได้หลายวิธีการ ได้แก่ การปลูกต้นไม้ การประหยัดการใช้ไฟฟ้าเพื่อให้เครื่องปั่นไฟทำงานน้อยลง และลดการเผาไหม้หรือเศวตสุดที่เหลือใช้ร่วมน้ำทั้งกระดาษซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้จำนวนมาก ความสำคัญของการรีไซเคิลเพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษ และเพิ่มนูกล่ามของจะช่วยนำกระดาษที่เหลือใช้บ้างส่วน และกระดาษที่ผ่านการใช้งานมาแล้วแต่ยังมีสภาพดีซึ่งกำลังจะเป็นของใหม่โดยการจัดการกับกระดาษที่เหลือใช้เหล่านี้

อย่างถูกวิธีโดยการรีไซเคิล การรีไซเคิลเป็นการนำของในที่นี่ คือ กระดาษชนิดต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้งโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือการพัฒnarูปร่างใหม่ให้สามารถนำไปใช้เป็นของประดับตกแต่ง นำไปเป็นของใช้ ในรูปของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งการนำผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นไปใช้ประโยชน์เป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษหรือช่วยลดภาวะโลกร้อน และเพิ่มนูกล่ามของจะช่วยอีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลในลักษณะการประกวดกิจกรรม การประกิจกรรมของเล่นจากเทศบาลด้วยการประกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือวัสดุที่เหลือใช้ในท้องถิ่นซึ่งเป็นการรีไซเคิลชั้นกัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาของสภาพแวดล้อมและเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรริบบิ้นพัฒนาการประดิษฐ์ของใช้ของประดับตกแต่งจากกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสโดยไม่ใช้การเป็นหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดำเนินการรีไซเคิลให้เป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบตามกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในลักษณะการจัดทำเนื้อหาสาระเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมในการช่วยลดภาวะโลกร้อน และปลูกฝังให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อมในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เห็นคุณค่าของการรักษาสิ่งแวดล้อมในการช่วยลดภาวะโลกร้อน เพื่อการดำรงชีวิตอีกทั้งเป็นการเพิ่มนูกล่ามของจะช่วยลดมลพิษ โดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการทำงาน มีเจตคติที่ดีในการทำงาน สามารถดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข นักเรียนสามารถพัฒนาความชำนาญในการสร้างผลิตภัณฑ์จากการดำเนินการรีไซเคิลเป็นอาชีพเสริมได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.

2551 และความสามารถของนักเรียนซึ่งทำให้นักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีของคนรุ่นใหม่และช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสำคัญดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ของการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นของใช้/ของประดับตกแต่ง และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริง

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปพัฒนาหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม

3. เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิล รูปสีเหลี่ยมจัตุรัสโดยไม่ใช้การไปให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตบ่อครุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 14 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบ่อครุ “ครุประชาสรรค์” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ได้มามโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิลเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 เป็นที่ไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระที่ 1 การดำเนินชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เผ้าไจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแลกเปลี่ยนความรู้ มีคุณธรรม มีลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกรักการให้เพลิดงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำเนินชีวิตและครอบครัว ประกอบด้วย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากการคายรีไซเคิลรูปสีเหลี่ยมจัตุรัสโดยไม่ใช้การ

2.2 การประดิษฐ์ออกแบบ

- 2.3 การประดิษฐ์โนบาย
- 2.4 การประดิษฐ์พวงกุญแจ
- 2.5 การประดิษฐ์กล่องสีเหลี่ยม
- 2.6 การประดิษฐ์โคมไฟ
- 2.7 การวัดและประเมินผล
- 2.8 การคิดราคาต้นทุนการผลิต
- 2.9 การจัดการกับผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1): การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร 2) หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร 3) ระเบียบและวิธีการวิจัย 4) งานวิจัยซึ่งเป็นการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน 5) งานวิจัยผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล

2. ดำเนินการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน

3. ดำเนินการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครุผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้

การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามความต้องการและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทั้งการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิลในขั้นตอนที่ 2, 3 และ 4 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1): การพัฒนาหลักสูตร

นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาสร้างหลักสูตรฉบับร่างซึ่งหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 ชั่วโมง โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยการรวบรวมข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ 2) ดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่างและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรฉบับร่างและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) นำหลักสูตรฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความสอดคล้องของหลักสูตร 4) นำหลักสูตรฉบับร่างมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2): การทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว โดยดำเนินการดังนี้ 1) เตรียมสถานที่ 2) เตรียมสื่อประกอบการเรียน 3) ดำเนินการทดสอบก่อนใช้หลักสูตร 4) นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตาม

แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 16 ชั่วโมง 5) ทดสอบหลังใช้หลักสูตร 6) ประเมินผลิตภัณฑ์จากการดำเนินการ 7) วัดเกตเค迪 ต่อหลักสูตร และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ และวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงหลักสูตรในขั้นตอนที่ 4

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2): การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เกี่ยวกับความสนใจ ความตั้งใจในการปฏิบัติภาระ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 ชั่วโมง ความสนใจ ความตั้งใจในการปฏิบัติภาระทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างผลิตภัณฑ์/ชั้นงานจากการดำเนินการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่มีข้อบกพร่องเรื่องของระยะเวลา ซึ่งในบางกิจกรรมเวลา น้อยเกินไปทำให้การปฏิบัติภาระไม่เสร็จในเวลาที่กำหนด สมควรปรับปรุงหลักสูตรเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน

ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร พนบวฯ

1.1 ผลการศึกษานโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) พัฒนาประเทศให้ชุมชนพึ่งตนเอง สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนในชุมชน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งให้ความสำคัญในด้านกระบวนการทำงาน พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงาน การสร้างงาน พัฒนาผลิตภัณฑ์ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งแต่ละแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน สื่อ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาแต่ละคนมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) งานวิจัยของรุ่งรา瓦ลย์ รังคานัน (2549) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนตาดีประชาธิรักษ์ 2) งานวิจัยของคมคำย เชียงนาล (2551) การพัฒนาหลักสูตรผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างผลิตภัณฑ์ โดยหลักการ แนวคิด และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาแต่ละคน เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์โดยตรง ดังนี้ 1) งานวิจัยของชัยรัตน์ แตงวงษ์ (2552) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการสานพัดด้านจิตวิญญาณ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 2) งานวิจัยของศรีรัตน์ เกิดศรี (2552) ได้ทำการพัฒนา

หลักสูตรงานจัดการสอนของเล่น สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1.5 การสอนตามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษา เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิลในโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 100.00

1.6 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 20 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นสมควรในการจัดทำหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และวิธีการวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน และการใช้แบบทดสอบคิดเป็นร้อยละ 100.00

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า 1) การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าง ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน ต่อ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 11 แผน 2) หลักสูตรได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าดังนี้ ความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของหลักสูตรกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ เท่ากับ 1.00 และงว่าหลักสูตร มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในด้านต่างๆ

3. ผลจากการทดลองใช้หลักสูตร ซึ่งนำไปใช้กับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวใช้ระยะเวลาในการทดลองหลักสูตร จำนวน 8 สัปดาห์ 16 ชั่วโมง โดยแบ่งการทดลองใช้หลักสูตรเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขั้นตอนที่ 2 มีการประเมินผล 2 รายการ ดังนี้ 1) การประเมินผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล พบว่า โดยภาพรวมของผลงาน/ชิ้น

งานการสร้างผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิลอยู่ในระดับคุณภาพดี 2) การวัดเจตคติต่อหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลของการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมในหลักสูตรและได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามขั้นตอน พบว่า 1) นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันและความเมามะสมกับระดับชั้นของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม จึงปรับเพิ่มชั่วโมงการเรียนการสอนให้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลของการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะ ขาดการเพิ่มน้ำหนักผลิตภัณฑ์ต้นทุนเป็นระบบธุรกิจชุมชน และระบบอุตสาหกรรม รวมทั้งทางสถานบันการศึกษาต่างๆ ยังไม่มีการส่งเสริม ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) และที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายทางการศึกษาของหน่วยงานดังกล่าวและสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี รวมทั้งให้เป็นไปตามแนวคิดและหลักการการพัฒนาหลักสูตรของไทยเลอร์ (Tyler, 1950, p. 1) และสอดคล้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตรของป้าโนมาย จันทร์เรือง (2552, หน้า 85-86) เพื่อสนับสนุนนโยบายทางการศึกษาของหน่วยงาน

ต่างๆ และหลักการของนักการศึกษาดังกล่าว รวมทั้งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยการสร้างผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร จากการวิจัย
พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างส่วนประกอบของหลักสูตรกับเนื้อหาตามมาตรฐาน
ประสงค์ เท่ากัน 1.00 แสดงว่า เป็นหลักสูตรที่ดีมี
ประสิทธิภาพและเหมาะสมซึ่งเป็นไปตามลักษณะของ
หลักสูตรที่ดีของมนต์ ชาตุทอง (2552, หน้า 20-21)
และสอดคล้องกับหลักการ และแนวทางการพัฒนา
หลักสูตรของปราโมทย์ จันทร์เรือง (2550, หน้า 10)
และสอดคล้องกับงานวิจัยของส่ง แต่งวงษ์ (2552,
หน้า 33)

3. ผลการนำหลักสูตรไปใช้ โดยนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า 1) นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อน ใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยสุดใจ รอดสุวรรณ (2549) พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังทดลอง ใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ส่ง่ แต่งวงษ์ (2552) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การประเมินผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิล กือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลงาน/ชิ้นงานการสร้างผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิลจากการปฏิบัติกรรมด้วยตนเองโดยภาพรวมผลงาน/ชิ้นงานการสร้างผลิตภัณฑ์จากกระดาษรีไซเคิลอูในระดับคุณภาพดี สอดคล้องกับหลักการของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของ กรรมวิชาการ (2546, หน้า 105) และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร ภู่มาลา (2553) พบว่า นักเรียนสามารถสร้างผลงานได้อย่างสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ ชิ้นงานมีความแข็งแรง และสามารถนำไปใช้งานได้จริง

3) การวัดเจตคติต่อหลักสูตร คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวรัตน์ เที่ยวชาญ (2552) พบว่ามีเจตคติต่อข้าวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินผลหลักสูตร

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรกระทิ่งเกิดผล ดังนี้

4.1 ผลการประเมินความสนใจ ความ

ตั้งใจ ในการปฏิบัติกรรม โดยการรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545, หน้า 3 - 8) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาโดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น และคิดเป็น และสอดคล้องกับแนวคิดของงานวิจัยของจิราనุวัฒน์ พึงอ่อน (2550) ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกระบวนการพิริยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี พน ว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติงาน และมีเจตคติ ต่อการใช้หลักสูตร โดยการรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการประเมินการนำความรู้ที่ได้รับไป

ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยการรวมอยู่ในระดับคุณภาพ
มากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาเนตร ดอกระยะถัด
(2551) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3 พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอันก่อ
ให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง แล้วสามารถนำเอาร
ความรู้ความสามารถที่เกิดจาก การเข้ารับการอบรมไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขในสังคม
ตลอดไป โดยการรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก

4.3 ผลการประเมินความรู้เหมาะสมกัน

ระดับชั้นของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ

มากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณ.กิตติคุณ (2550) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การฝึกอบรมมีเวลา กิจกรรมเนื้อหาและจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก

ข้อเสนอแนะ

หลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดายรีไซเคิล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรเรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดายรีไซเคิล เพื่อความสะดวกและความเหมาะสมของ การนำไปใช้

1.2 ปรับเพิ่มระยะเวลาให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน

1.3 การนำหลักสูตรไปใช้สามารถปรับเปลี่ยนลักษณะการสร้างผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับวัสดุ และลักษณะของผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและการติดตามผลงานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนตามหลักสูตร เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากการดายรีไซเคิล เพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียนต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความประณีต เรียบหรอย สวยงาม แบลกใหม่ยิ่งขึ้น

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรวัดตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ และการสร้างผลิตภัณฑ์โดยการกราฟิก

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระ กลุ่มการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณคาย เที่ยงนาล. (2551). การพัฒนาหลักสูตรผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี.
- มนันท์ ชาดุทอง. (2552). การฝึกอบรมทางไกล หลักสูตรการบริหารงาน การบริหารจัดการของรัฐ แนวใหม่ 1(1). (หน้า 20-21). สืบค้น พฤศจิกายน 17, 2554, จาก http://www.Youtube.com/watch?v=L1bf0RF_XoE

- จิราనุวัฒน์ พึงอ่อน. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากความพร้าว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดตอนสมอ อําเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชัยรัตน์ แต่งวงษ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรการงานพัสดุด้วยจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดวงพร ภูมานา. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสาขาวัสดุพัฟฟ์ เรื่อง การประยุกต์ศิลปะกับคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลวังลึก อําเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2550). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สาขาวัสดุและกระบวนการสอน. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- _____. (2552). การพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. พระครูปลัด กัลยาณ.กิตติคุณ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รุ่งรวาลย์ รังศาสน์. (2549). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกระดาษพลาสติก สำหรับนักเรียนชั้นที่ 4 โรงเรียนตากลีประชาสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- ศิริรัตน์ เกิดศิริ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรจักษานของเล่น สำหรับนักเรียนชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สง่า แต่งวงษ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การทดสอบภาษาอังกฤษ ท้องถิ่นน้าน หนองกระทุม สำหรับนักเรียนชั้นที่ 2 อําเภอดินบางนางนวาซ จังหวัดสุพรรณบุรี.
- วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
- กรุงเทพฯ: พริพนันกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). เอกสารประกอบ การประชุมประจำปี 2553 ของ สศช.
- กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุดใจ รอดสุวรรณ. (2549). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

Tyler, Ralph W. (1950). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.